

«Ο τέλειος γάμος»

του Ρόμπιν Χάουτον από το Θέατρο Σκάλα.

Μετάφραση-διασκευή: Μαρία Χ'Κλεάνθους. Σκηνοθεσία: Σλάβισο Πέεφ.

Σκηνικά-κοστούμια: Μαρία Χ'Κλεάνθους.

Παίζουν: Λώρης Λοιζίδης, Ηλίας Ηρακλέους, Δανάη Χρίστου, Χάρις Πισσουρίου, Άννα Σκορδή, Μόνικα Μελέκη.

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ Σκάλα, μετά από τις δύσκολες επιλογές των τελευταίων χρόνων, όπως Κοκτώ, Καμύ, Τένεσσου Ουίλλιαμς, Όσμπορν, Στρίντμπεργκ, «επιτρέπει» στον εαυτό του μια φαρσοκωμωδία. «Ο τέλειος γάμος» του Ρόμπιν Χάουτον έχει στο οπλοστάσιό του μέσα, όλα τα απαραίτητα για την αυτόματη παραγωγή γέλιου. Ας πάρουμε το χώρο – γαμήλια σουίτα σε κάποιο ξενοδοχείο. Αν θυμηθούμε πόσες κωμωδίες έχουν φιλοξενηθεί σε δωμάτια ξενοδοχείων, θα μπορούσαμε να βρούμε τον κωμικό κοινό παρανομαστή. Είναι χώρος προσωρινής διαμονής, αυτό επιτρέπει την ελαφρότητα της πλοκής, απαλλαγμένη από κάθε τι μόνιμο, διαρκές και σοβαρό (αυτά ζουν σε μόνιμες κατοικίες). Είναι κρυψώνα για τα πολύ προσωπικά, που όμως παραβιάζεται τόσο εύκολα (οι καμαριέρες έχουν κλειδί). Ο χώρος αυτός εύκολα μετατρέπεται σε παγίδα – το κάθε χτύπημα στην πόρτα οδηγεί στην αναπόφευκτη εισβολή ανεπιθύμητων για τους προσωρινούς ένοικους προσώπων, οι οποίοι (ένοικοι) συχνά κρύβονται σε αόρατες για το θεατή προεκτάσεις του χώρου, στα μπάνια, στα ερμάρια, στα μπαλκόνια.

Σημαντική λεπτομέρεια του χώρου – οι πόρτες, το συνεχές παιχνίδι με τις οποίες (άνοιξε-κλείσε-κλειδώσε) στηρίζει τη δράση. Ετσι ο χώρος στο έργο του Ρόμπιν Χάουτον είναι παραδοσιακά θεατρικός και λειτουργικά κωμικός και εμπεριέχει «φαρσική» ενέργεια έτοιμη να απελευθερωθεί.

Θα μπορούσα να επαναλάβω την προηγούμενη πρόταση αλλάζοντας το «χώρο» με το «χρόνο». Η μέρα του γάμου πάντα ήταν πρόσφορο έδαφος για την παραγωγή γέλιου στις κωμωδίες όλων των εποχών (από τους «Γάμους του Φιγκαρό» του Μπομαρσέ μέχρι τις κινηματογραφικές «ρομαντικές κομεντί» με την Τζούλια Ρόμπερτς). Το τρακ της ημέρας, οι συνάψεις των bachelor parties, οι πρώην σχέσεις, οι λογίων-λογίων παρεξηγήσεις μεταξύ των εμπλεκόμενων προσώπων αποτελούν κομμάτια της πλοκής, που οι κωμωδιογράφοι συναρμολογούν σε ποικίλες εκδοχές.

Συμπερασματικά, «Ο τέλειος γάμος» του Ρόμπιν Χάουτον βρίσκεται μέσα στα πλαίσια της παραδοσιακής φαρσοκωμωδίας και προσφέρεται ως βάση για το χτίσιμο μιας εύθυμης παραγωγής. Δεν μπορώ να πω περισσότερα για το έργο, επειδή στη σκηνή του Σκάλα «Ο τέλειος γάμος» παρουσιάστηκε διασκευασμένος. Η Μαρία Χ'Κλεάνθους που υπογράφει τη διασκευή, τη μετάφραση, τα σκηνικά και τα κοστούμια της παράστασης, μεταφέρει την υπόθεση σ' ένα ξενοδοχείο στο Σούνιο και δίνει στους ήρωες ελληνικά ονόματα. Αυτή η φαινομενικά ανώδυνη πράξη «γδύνει» τα πρόσωπα από τις αγγλικές τους προσωπικότητες

του πρωτότυπου κειμένου, χωρίς να τους δημιουργεί καινούργιες, ελληνικές. Το μοναδικό πολιτισμικό στοιχείο της σύγχρονης ελληνικής πραγματικότητας είναι το τραγούδι της Βαν-δύ «Στην αυλή του παραδείσου». Δεν υπάρχουν κοινωνικές ή οικονομικές παράμετροι που να προσγειώνουν τα πρόσωπα του έργου έστω και σε κάποιο έδαφος, π.χ. γλωσσικό. Ο έμπειρος θεατής της ελληνόφωνης θεατρο-/ηλε-/κινηματογραφικής παραγωγής γνωρίζει ότι οι νεοέλληνες ήρωες πλάθονται από τη γλώσσα που μιλούν. Ο στόχος της διασκευής του έργου, αλλά και της σκηνοθετικής προσπάθειας του Σλάβισο Πέεφ δεν είναι, βεβαίως, το πλάσιμό ολοκληρωμένων προσωπικοτήτων με εθνικές ταυτότητες, αλλά η αοριστία στον κοινωνικό, εθνικό, γλωσσικό προσδιορισμό των προσώπων οδηγεί στην ασάφεια των τύπων. Αυτό δεν πρέπει να συμβαίνει σε μια φαρσοκωμωδία με γρήγορη πλοκή. Οι τύποι πρέπει να αποσαφηνιστούν εξ αρχής – υποκριτικά μέχρι την παραμικρή λεπτομέρεια για να κινούνται μετά γρήγορα και αποτελεσματικά στις γραμμές της υπόθεσης σαν ανθρωπάκια στο ηλεκτρονικό παιχνίδι.

Το υποκριτικό ξεκαθάρισμα των μορφών ήταν κατά την άποψή μου μια κοινή δουλειά του σκηνοθέτη και των ηθοποιών που έμεινε ατέλειωτη. Σε μία προηγούμενη του δουλειά, ανεβάζοντας τόν Ρέι Κούνι στο Σατιρικό, ο Σλάβισο Πέεφ είχε δουλέψει τόσο λεπτομερώς τους ρόλους του έργου με τους ηθοποιούς της παράστασης, που οι κωμικές αντιδράσεις τους στις προκλήσεις τις υπόθεσης ήταν αντανakλαστικές. Στον «Τέλειο γάμο» με τέτοιο τρόπο πλάστηκε μια μορφή, εκείνη της καμαριέρας Ματίνας. Η νεαρή Άννα Σκορδή ακολουθώντας τις οδηγίες του παλιού καλού επαγγελματία κωμικού ηθοποιού Πέεφ φτιάχνει μια πολύ αστεία μορφή, έχοντας ως ύλη τη δική της προσωπικότητα.

Γιατί όμως το ίδιο αποτέλεσμα δεν παρατηρείται και στις άλλες μορφές της παράστασης; Έχω την εντύπωση ότι οι νέοι ηθοποιοί της ομάδας, ο Λώρης Λοιζίδης, ο Ηλίας Ηρακλέους, η Δανάη Χρίστου, η Χάρις Πισσουρίου, μη έχοντας χρονοπιαστούς γλωσσικούς και κοινωνικούς, όπως είπαμε, οδηγούς στο διασκευασμένο κείμενο για να προχωρούν αυτόνομα προς τους χαρακτήρες τους, δεν είχαν την απαιτούμενη ευλυγισία για να αφηθούν στα χέρια του Πέεφ.

Σ' ό,τι αφορά τη γρήγορη κωμική διεκπεραίωση της πλοκής, τα αποτελέσματα ήταν θετικά.